

Zoektocht naar balans tussen groei en arbeid

Arbeidsgemak krijgt veel aandacht bij de familie Vissers-Van Wezel, die 250 koeien melkt en daarnaast varkens houdt. Het bedrijf is begonnen met melkcontrole om de veestapel te verbeteren en het hoge celgetal te bestrijden. Met Arla als afnemer bleef de melkprijs stabiel tijdens de coronacrisis.

TEKST JEROM ROZENDAAL

Het ovaalvormige, groene logo met witte rand en witte letters op de stalmuur verradt de afnemer van melkveebedrijf Vissers-Van Wezel uit Essen aan de grens met Nederland. 'Wij hebben geluk dat we bij melkfabriek Arla zitten', zegt Wim Vissers met een glimlach. Terwijl andere zuivelverwerkers meerdere centen moesten inleveren door de coronacrisis, bleven de prijzen van Arla stabiel. 'Wij ontvangen een cent minder sinds de uitbraak van de coronacrisis.' Op steenworp afstand van het melkveebedrijf van Vissers prijken nog meer Arla-logo's aan boerderijmuren. 'We waren via het boekhoudkantoor Liba met een aantal boeren uit de buurt uitgenodigd voor een studiereis naar Duitsland. Daar zijn we in aanraking gekomen met Arla en hebben we gevraagd of ze melk van ons wilden afne-

BEDRIJFSPROFIEL

eigenaren	Wim (49) en Maarten (23) Vissers, Melissa Van Looveren (24) en Greet Van Wezel (49)
aantal melkkoeien	250
aantal stuks jongvee	200
rollend jaargemiddelde	9400 4,15 3,48
grondgebruik	40 ha gras, 45 ha mais en 5 ha voederbieten
nevenactiviteiten	varkenshouderij: 240 zeugen en 2000 vleesvarkens

uitbreiding, waarvoor ook koeien werden aangekocht. In 2016 werd een aparte jongveestal gebouwd, waarna de veestapel verder kon groeien tot 250 stuks anno 2020. De veehouder stelt dat de huidige melkinstallatie – een 2x12-zijmelker – door de groei tegen het maximum van haar capaciteit aanloopt. De melktijd loopt op tot drie uur. De kans is groot dat de melkinstallatie in de toekomst vervangen gaat worden, zeker als zoon Maarten (23) zijn ambities kan realiseren en het bedrijf kan doorontwikkelen naar 350 koeien. Maarten trad begin vorig jaar toe tot het bedrijf van zijn ouders, waardoor de maatschap nu drie leden telt. De taken zijn helder verdeeld. ‘Ik ben meer van de varkens’, zegt Wim. ‘En ik ben meer voor de koeien’, zegt Greet Van Wezel. Maarten sluit zich bij zijn moeder aan. De jonge melkveehouder heeft direct al een stempel op de bedrijfsvoering gedrukt. ‘Maarten heeft meer aandacht voor fokkerij en ki dan wij in het verleden had-

Het Silage Safe-afdeksysteem levert arbeidsgemak

men’, vertelt de melkveehouder. Nadat het aanvankelijk stil bleef, stond Arla twee jaar later plotseling aan de deur. ‘Dat was een verrassing’, vertelt de 49-jarige veehouder. ‘Nu leveren we sinds 2013 met een tiental boeren in de buurt aan Arla. Normaal gezien gaat de melk naar Pronsveld in Duitsland, maar dit jaar wordt onze melk tijdelijk door Milcobel verwerkt in Kallo, omdat Arla in Duitsland een nieuwe poedertoren bouwt.’

Melktijden van drie uur per keer

Wim Vissers nam in 1994 het bedrijf van zijn schoonouders over en runt sindsdien het gemengde varkens- en melkveebedrijf samen met zijn vrouw Greet Van Wezel (49). Na de afschaffing van het melkquotum in 2015 – toen zo’n 150 koeien werden gemolken – volgde een

▲
Kalveren worden geboren in een ruime strobox

den', vertelt Wim. 'Ik insemineerde vroeger alleen de koeien. Pinken liet ik bij de stier, maar de pinken insemineer ik tegenwoordig ook.' De stier werd wel aangehouden en staat in een aparte box aan de voorkant van de stal. Voor noodgevallen. 'Als een vaars na twee inseminaties niet drachtig raakt, of een koe niet na vier rietjes, dan gaat ze bij de stier', zegt Maarten.

Lactatiewaarde bepaalt stierkeuze

Als het over fokkerij en ki gaat, voert de 23-jarige Maarten het woord. De fokdoelen op het bedrijf zijn gehalten en inhoud, zegt hij. 'Ik geloof dat een koe met inhoud meer melk kan geven. Toen ik vier jaar geleden op het bedrijf kwam werken, vond ik dat de koeien aan de kleine kant waren. Hier probeer ik verandering in aan te brengen.'

Ook vruchtbaarheid is een fokdoel. 'We insemineren gemiddeld 2,5 keer per koe. Dat kan beter', verklaart hij. Veelgebruikte stieren zijn afkomstig uit Noord-Amerika, zoals Bookem, Supersire, Epic, Comingo, Tubb en Sergeant.

Een van de instrumenten om de veestapel mee te verbeteren is mpr, waarmee het bedrijf in maart gestart is. 'Op die manier willen we verder selecteren in onze veestapel', legt Maarten uit. 'Voor de koeien met een lactatiewaarde boven de 110, 120 gebruiken we gesekt sperma en als een koe onder de 85 lactatiewaarde scoort, dan gebruiken we rietjes van witblauwen.' Hij merkt hierbij

op dat de kille cijfers niet alleen leidend zijn. 'Als een koe hoog scoort, maar er minder goed uitziet, kunnen we ook voor een gewoon rietje kiezen. Bij fokkerij komt er hier zeker nog emotie aan te pas.'

Mpr brengt celgetalkoeien in beeld

Fokkerij was niet de enige reden om met melkcontrole te beginnen. 'We vinden dat we te vaak koeien met uierontsteking hebben. Ook het celgetal is aan de hoge kant. Het schommelde altijd rond de 200.000, maar sinds een half jaar is dat naar 240.000 gestegen', vertelt Maarten. Met deze waarde zit het bedrijf dicht tegen de kritische bovengrens van Arla aan. 'Als het celgetal boven de 250.000 komt, dan betaalt Arla minder uit', legt hij uit. 'Met mpr willen we de probleemkoeien in kaart brengen om dan gericht maatregelen te kunnen nemen.'

De melkveehouders hebben geen verklaring voor de stijging van het celgetal, maar bestrijding heeft de hoogste prioriteit. De matrassen werden al twee keer daags gereinigd. Op advies van de dierenarts wordt nu ook overwogen om een aparte waterleiding aan te leggen naar de melkput. 'Een leiding waar heet water van 85 graden Celsius doorheen gaat. Hiermee kunnen we de melkstellen uitspoelen na elke melkbeurt', legt Maarten uit. Op dit moment worden de spenen ontsmet door te sprayen. 'Eerder dipten we, maar dat gaf te veel werkdruk', vertelt de veehouder.

Efficiëntie en arbeidsgemak zijn sleutelwoorden op het bedrijf. 'Doordat we met drie mensen 230 koeien moeten melken, het jongvee moeten onderhouden en ook nog 2240 varkens hebben en daarnaast al het landwerk zelf doen, hebben we veel werk. Waar mogelijk proberen we het arbeidsgemak te verbeteren', verklaart Maarten. Omdat de familieleden niet permanent bij het melkvee verblijven, werd een aantal jaren geleden bijvoorbeeld gekozen voor een tochtdetectiesysteem.

Een recent voorbeeld van een arbeidsbesparende maatregel is ook de nieuwe sluisilo van 66x12x3 meter. Deze werkt met een Silage Safe-afdeksysteem, een systeem waarbij geweven doeken over het landbouwplastic worden gelegd en bovenaan met spanriemen aangetrokken kunnen worden. 'Hierdoor wordt de kuil hermetisch afgesloten en hoef je niet met autobanden te werken. Dit systeem scheelt behoorlijk wat tijd', zegt een tevreden Wim Vissers.

De investering van het afdeksysteem bedraagt 8 euro per vierkante meter. De veehouders overwegen om ook de graskuilen in de toekomst te voorzien van het afdeksysteem en een lasagnekuil te maken. 'Dan hebben we jaarrond graskuil van dezelfde kwaliteit.'

Voederbieten in het winterrantsoen

In het voer is het bedrijf overigens niet zelfvoorzienend. Jaarlijks wordt zo'n 17 hectare mais bijgekocht. Een nadeel is dat volgens Wim niet. 'Doordat Nederlandse akkerbouwers hier veel land pachten voor onder andere aardappelteelt, liggen de pacht prijzen erg hoog. De aankoop van mais is hierdoor soms goedkoper dan het zelf verbouwen op gepachte grond', legt hij uit. 'Bovendien scheelt het werk.'

Jaarlijks ruimt het bedrijf ook een aantal hectaren in voor de teelt van voederbieten. Van november tot april krijgen de koeien verse voerbieten. 'Die komen in de plaats van perspulp. Je merkt dan gelijk dat de vet- en ook eiwitwaarden omhoogschieten en de eetlust van de koeien verbetert', zegt Vissers senior. Dit jaar werd

5 hectare voor voederbieten gereserveerd, maar door de droogte lijkt de oogst nu al tegen te vallen. Ook de eerste sneden gras brachten niet wat ervan verwacht werd. Het rantsoen van de melkkoeien bestaat behalve uit 9 kilo perspulp en voederbieten uit 24 kilo mais en 10 kilo gras per koe. Dit gaat samen met 7 liter water per koe in de mengwagen met een krachtvoersamenstelling van 3,5 kilo, bestaande uit onder andere maismeel, tarwe, raap en een klein gedeelte sojaschroot. 'Doordat Arla alleen VLOG-melk accepteert, kunnen we niet meer gangbare soja gebruiken, omdat dit te duur is in VLOG-vorm', vertelt Maarten Vissers. Hij merkt verder op dat de voerleverancier op basis van de mpr-gegevens heeft aangestuurd op een aanpassing van het rantsoen. 'Uit de analyse is gebleken dat de verse koeien iets meer eiwitten nodig hebben.'

Melkautomaat in het dorp

Niet alleen het rantsoen wordt tegen het licht gehouden, ook de jongveeopfok krijgt veel aandacht. Een maand geleden werd geïnvesteerd in een systeem van een overdrukbuiventilatie in de jongveestal. 'We hadden wat luchtwegproblemen onder het jongvee en met dit systeem hopen we het stalklimaat te verbeteren', zegt Maarten. 'De ventilatie is op maat van de ruimte en aantal stuks jongvee geïnstalleerd. Met gaatjes in de buis kun je dat goed afstemmen.'

In de jongveestal wijst de jonge landbouwer op de linkerhelft van de ruimte waar de drachtige vaarzen in ligboxen huizen. 'In de toekomst zou dat gedeelte gebruikt kunnen worden voor uitbreiding van de veestapel, maar dan moeten we de jongveeopfok deels uitbesteden', zegt hij. 'We zullen in de toekomst wel zien.'

De jonge boer heeft na zijn intrede in het bedrijf duidelijk niet stilgezeten. Het jongste bewijs van zijn ondernemerschap is een melkautomaat die enkele weken geleden voor zijn huis, een paar straten verderop, geplaatst werd. Met één euro is deze melk nog altijd beter betaald dan de Arla-melk à 35 cent per liter. |

▲
*Links:
de melk wordt
opslagen in
een silotank*

*Rechts:
de melkautomaat
werd recent
geïnstalleerd*